

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ В ГАЛУЗІ ТОРГІВЛІ

Кукшинова О.О.

Одеський національний морський університет

Статтю присвячено особливостям адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі торгівлі. Розглянуто поняття адміністративної відповідальності в галузі торгівлі. Виділено особливості адміністративної відповідальності в галузі торгівлі. Досліджено види адміністративних правопорушень в галузі торгівлі. Запропоновано внесення науково-обґрунтованих змін до чинного законодавства щодо адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі торгівлі.
Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративний проступок, адміністративні стягнення, торгівля, стихійна торгівля.

Постановка проблеми. Перехід України до ринкової економіки з багатоманітністю форм власності і господарювання обумовив становлення нових суспільних, зокрема товарно-грошових відносин, які потребують належного їх правового регулювання і охорони. Маловивченість зазначених відносин, а також недостатнє їх правове забезпечення сприяють розвитку різних негативних тенденцій в галузі торгівлі, створюють сприятливі умови для поглиблення антисоціальних проявів і негативно впливають на економічні процеси державотворення. Особливої гостроти набули порушення загальних правил торгівлі, правил торгівлі спиртними напоями, торгівлі на ринках, незаконна торговельна діяльність, правопорушення, пов'язані з обманом покупців, торгівля фальсифікованим товаром, товаром з підвищеним рівнем вмісту шкідливих для здоров'я людей речовин та ін.

Охорона суспільних відносин у галузі торгівлі здійснюється за допомогою різноманітних засобів, зокрема шляхом встановлення і реалізації заходів юридичної відповідальності за порушення загальнообов'язкових правил торгівлі. Одним із її видів є адміністративна відповідальність, яка настає, головним чином, за вчинення адміністративних проступків в галузі торгівлі. Практика застосування відповідними державними органами заходів адміністративного впливу до порушників правил, що діють у торговельній діяльності, набула широкого поширення, однак чинне адміністративне законодавство значною мірою відстало від потреб часу. Це законодавство розвивається в складних умовах перехідного періоду, постійно зазнає численних змін, у зв'язку з чим виникає чимало труднощів у його практичному використанні. Крім цього, нерідко зустрічаються порушення встановленого порядку застосування заходів адміністративного впливу, значна кількість проступків в галузі торгівлі не виявляється, а порушники залишаються безкарними. Необхідність посилення боротьби з порушеннями загальнообов'язкових правил торгівлі обумовлює, в свою чергу, актуальність і важливість глибокого і всебічного дослідження широкого кола питань, що стосуються реалізації адміністративної відповідальності в галузі торгівлі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема дослідження адміністративної відповідальності у галузі торгівлі недостатньо представлена у наукових працях. Розробки вчених присвячені переважно дослідженню інституту адміністративної відповідальності в цілому та окремих сфер суспільства, але меншою мірою торкаються адміністративної відповідальності в галузі торгівлі. Необхідно зазначити, що окремі теоретичні питання адміністративної відповідальності досліджували такі вче-

ні, як В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, С.В. Кивалов, Р.А. Калюжний, Д.П. Калаянов, М.В. Коваль, В.К. Колпаков, А.О. Селіванов, В.К. Шкарупа, Х.П. Ярмакі та інші.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розгляд на підставі чинного законодавства України, матеріалів практики, опрацювання теоретичних положень особливостей адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі торгівлі, а також формування пропозицій та рекомендацій щодо її удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Торговельна діяльність регламентується Господарським кодексом України від 16 січня 2003 р. (далі – ГК України) [1], Законами України «Про захист прав споживачів» в редакції від 2 грудня 2012 р. [2], «Про споживчу кооперацію» в редакції від 9 грудня 2012 р. [3], «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» в редакції від 6 грудня 2012 р. [4], «Про лікарські засоби» в редакції від 28 квітня 2013 р. [5], «Про безпечність та якість харчових продуктів» в редакції від 11 серпня 2013 р. [6], «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» в редакції від 1 січня 2014 р. [7], іншими законодавчими та великою кількістю підзаконних нормативних актів, які визначають основні принципи та правила, згідно з якими повинна здійснюватись торгівля. Порушення зазначених принципів та правил є підставою для застосування адміністративної відповідальності.

Крім законодавчих актів, деякі питання відносно провадження торговельної діяльності регламентуються підзаконними нормативно-правовими актами. Так, Постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 р. затверджено Порядок провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів [8] який визначає загальні умови провадження торговельної діяльності суб'єктами оптової торгівлі, роздрібною торгівлі, закладами ресторанного господарства, основні вимоги до торговельної мережі, мережі закладів ресторанного господарства і торговельного обслуговування споживачів (покупців), які придбавають товари у підприємств, установ та організацій незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, фізичних осіб – підприємців та іноземних юридичних осіб, що провадять підприємницьку діяльність на території України.

Відповідно до п. 10 Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів суб'єкти господарювання повинні забезпечити: відповідність приміщення (місця) для провадження діяльності у сфері торгівлі і ресторанного господарства необхід-

ним санітарним нормам, а технічного стану приміщення (місця), будівлі та устаткування – вимогам нормативних документів щодо зберігання, виробництва та продажу відповідних товарів, а також охорони праці; наявність на видному та доступному місці куточка покупця, в якому розміщується інформація про найменування власника або уповноваженого ним органу, книга відгуків та пропозицій, адреси і номери телефонів органів, що забезпечують захист прав споживачів; розміщення торговельного патенту, ліцензії відповідно до встановлених законодавством вимог; продаж товарів та їх обмін згідно з установленими правилами і нормами.

Відповідно до п. 21 Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів суб'єкт господарювання зобов'язаний: надавати споживачеві (покупцеві) у доступній формі необхідну, достовірну та своєчасну інформацію про товари; усіляко сприяти споживачеві (покупцеві) у вільному виборі товарів і додаткових послуг, на його вимогу провести перевірку якості, безпеки, комплектності, міри, ваги та ціни товарів з наданням йому контролю-вимірвальних приладів, документів, які підтверджують якість, безпеку, ціну товарів; забезпечити можливість використання спеціальних платіжних засобів під час здійснення розрахунків за продані товари (надані послуги) відповідно до законодавства; перевірити справність виробу, продемонструвати, за можливості, його роботу та ознайомити споживача з правилами користування; забезпечити приймання, зберігання і продаж товарів та продукції, виготовленої у закладі ресторанного господарства, відповідно до законодавства; забезпечити доступ споживачів до торговельних об'єктів без здавання на збереження особистих речей, крім товарів, реалізація яких здійснюється у таких торговельних об'єктах; створити умови для збереження речей споживачів, у разі, коли вхід до торговельного об'єкта з товарами, які реалізуються в таких закладах, заборонено.

До підзаконних нормативно-правових актів які регламентують правила торгівлі відносяться Правила торгівлі на ринках затверджені Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України в редакції від 9 березня 2009 р. [9] які визначають вимоги щодо функціонування створених в установленому порядку ринків усіх форм власності, організації оптового та роздрібного продажу на них сільгосппродуктів, продовольчих і непродовольчих товарів, худоби, тварин, кормів тощо, надання послуг, дотримання ветеринарних, санітарних, протипожежних вимог і правил безпеки праці на ринках, прав споживачів і вимог податкового законодавства. Відповідно до п. 26 Правил усі продавці зобов'язані надавати покупцям відомості про товари, не допускаючи порушення прав споживачів, бути ввічливими, охайно одягненими, відпускати товар упакованим або в тару покупця повною мірою і вагою, їм забороняється палити, розпивати спиртні напої. Особи в нетверезому стані не допускаються до торгівлі на ринку. На вимогу покупців продавці зобов'язані пред'явити їм висновок лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи про відповідність продуктів, що реалізуються, ветеринарно-санітарним нормам. Зразки товарів, що є у продажу, повинні бути виставлені на видному для покупців місці. Продавці (суб'єкти підприємницької діяльності) повинні по-

значати ціни на товари на ярликах цін (цінниках), клейких стрічках або іншим способом.

Таким чином, сукупність усіх правил, які регулюють торговельну діяльність, становить нормативно-правову базу, що визначає обов'язкову відповідальність як юридичних, так і фізичних осіб, перед споживачем і захищають його законні права. Отже, торговельна діяльність здійснюється відповідно до встановлених державою загальнообов'язкових правил торгівлі, належне виконання яких забезпечується за допомогою різноманітних правових, зокрема адміністративно-правових засобів. Серед останніх особлива роль належить заходам адміністративної відповідальності, яка реалізується відповідно до законодавства про адміністративні правопорушення.

Основним нормативно-правовим актом, який передбачає адміністративну відповідальність є Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. [10] (далі – КУпАП), що містить перелік складів адміністративних проступків, які посягають на суспільні відносини в галузі торгівлі.

Адміністративну відповідальність у галузі торгівлі встановлено главою 12 КУпАП «Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфери послуг, в галузі фінансів і підприємницької діяльності». У ньому міститься біля 28 статей, що передбачають відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів і з них 17 статей визначають відповідальність суб'єктів торговельної діяльності. Законодавець вважає за необхідне главу 12 КУпАП присвятити адміністративним правопорушенням у галузі торгівлі, громадського харчування, послуг, фінансової та підприємницької діяльності [11, с. 143].

У сфері, що розглядаємо, адміністративну відповідальність передбачено за порушення правил торгівлі й надання послуг працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю (ст. 155); порушення порядку проведення розрахунків (ст. 1551); обман покупця чи замовника (ст. 1552), порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами (ст. 156); порушення законодавства про захист прав споживачів (ст. 1561); порушення правил торгівлі на ринках (ст. 159); торгівлю з рук у невідновлених місцях (ст. 160).

До адміністративних проступків у галузі торгівлі відповідно до КУпАП належать також незаконний відпуск або придбання бензину чи інших паливно-мастильних матеріалів (ст. 161); порушення порядку провадження господарської діяльності (ст. 164) тощо.

Суб'єктами адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі торгівлі можуть бути як посадові особи, так і юридичні та фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, працівники торгівлі, громадського харчування та сфери послуг. Наприклад, ст. 155 КУпАП передбачено відповідальність за порушення правил торгівлі, виконання робіт і надання послуг працівниками торгівлі, громадського харчування та сфери послуг, громадянами, які займаються підприємницькою діяльністю. Аналіз змісту ст. 155 дає підстави зробити висновок, що суб'єктами правопорушень передбачених цією статтею можуть бути як посадові особи, так і фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності та працівники торгівлі, громадського харчування та сфери послуг.

Суб'єктами правопорушень, передбачених ч. 1 та 2 ст. 1551 можуть бути особи, які відповідно до своїх функціональних обов'язків здійснюють розрахункові операції, а також посадові особи, до компе-

тенції яких належить організація здійснення розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Суб'єктами правопорушень, передбачених ч. 3 та 4 ст. 1551, є особи, які здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти, та посадові особи уповноважених банків або суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють свою діяльність на підставі агентських угод з уповноваженими банками з операцій купівлі-продажу іноземної валюти. Таким чином, можливо зробити висновок, що суб'єктами правопорушень передбачених ст. 1551 є фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності або юридичні особи (їх філії, відділення, або інші відокремлені підрозділи) [12, с. 24].

Суб'єктом правопорушення передбаченого ст. 1552 можуть бути працівники торгівлі, громадського харчування і сфери послуг та громадяни – суб'єкти підприємницької діяльності. Особа, що укладає і здійснює окрему угоду, предметом якої є продаж її власного майна, не може визнаватися суб'єктом цього правопорушення. У випадках застосування особою обману покушця при здійсненні подібної угоди її дії за наявності підстав можуть бути кваліфіковані за ст. 51 КУпАП як шахрайство. Суб'єктом правопорушення передбаченого ст. 1561 можуть бути працівники торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадяни, які займаються підприємницькою діяльністю в цих галузях. Суб'єктом правопорушення передбаченого ст. 159 можуть бути як посадові особи, так і громадяни, а ст. 160 як працівники сфери торгівлі, так і громадяни.

Однак, слід зауважити, що цей перелік варто розширити на таких підставах. Останнім часом тисячі наших громадян купують з метою економії товари на «стихійних ринках», ризикуючи придбати під виглядом доброякісних харчових продуктів неякісні. Всі ми неодноразово були очевидцями такого продажу консервованих овочів, грибів, кондитерських виробів, м'яса тощо. Значна кількість такої продукції виготовляється кустарним способом особами, які взагалі не мають ні належного устаткування, ні знань, ні відповідної підготовки. Звичайно, такі продавці не зобов'язані під час незаконної реалізації продукції дотримуватися законодавства про захист прав споживачів. Таким чином, проведений аналіз дозволив зробити висновок, що напевно, держава не має на сьогодні достатньої можливості ліквідувати стихійну торгівлю. З іншого боку – попит на товари, які продаються у таких місцях, є очевидним.

Необхідно зазначити, що Листом від 27 вересня 2013 р. № 12060/6/99-99-22-01-03-15/1182 Міністерство доходів і зборів України [13] звертає увагу на відповідальність за здійснення стихійної торгівлі – торгівлі фізичними особами без відповідних дозвільних документів про якість та безпеку реалізованих ними товарів та у невстановлених місцях з рук, з землі, без дозволу райдержадміністрації на розміщення об'єкту торгівлі.

Проте термін «стихійна торгівля», наведений у цьому листі, викликає чимало запитань. По-перше, він не визначений жодним нормативним актом України. Хоча ст. 160 КУпАП встановлено адміністративну відповідальність за торгівлю у невстановлених місцях, а саме: в містах з рук на вулицях, площах, у дворах, під'їздах, скверах та в інших невстановлених місцях. По-друге, йдеться про торгівлю у невстановлених місцях без дозволу райдержадміністрації на розміщення об'єкту торгівлі. Зауважимо, що Держпідприємництво неодноразово у своїх листах згадувало, що необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх

види встановлюються тільки законами. Однак з набранням чинності 5 жовтня 2006 р. ч. 1 ст. 4 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» [14], правових підстав на оформлення та видачу дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг немає, оскільки необхідність одержання такого документа не передбачена жодним Законом України. Звісно, ми наразі можемо говорити про недоліки чинного законодавства, тому, що питання їх розміщення – це повноваження сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, а не райдержадміністрацій.

По-третє, Міністерство доходів і зборів України каже про стихійну торгівлю як про торгівлю без відповідних дозвільних документів про якість та безпеку реалізованих ними товарів. При цьому не зазначає, якому саме державному органу належать такі повноваження. Наприклад, обов'язок з перевірки безпечності харчових продуктів на ринках (йдеться про допуск до продажу на ринку лише доброякісної продукції тваринного і рослинного походження) належить лікарям ветеринарно-санітарної медицини [15].

Таким чином, можливо зробити висновок, що чинне законодавство юридично не готове боротися зі стихійною торгівлю, адже відповідного контролю за цією діяльністю не встановлено. Фактично боротися з цим можуть лише посадові особи органів внутрішніх справ та посадові особи, уповноважені на те виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад шляхом складання адміністративних протоколів з наступною передачею справ до судів.

Водночас Міністерство доходів і зборів України у листі зазначає й про можливість проведення планових або позапланових, виїзних або невиїзних та фактичних перевірок у порядку, встановленому Податковим кодексом України від 2 грудня 2010 р. [16] (далі – ПК України). Це дуже дивно. Адже якщо звернутися до стихійної торгівлі фізичними особами, то незрозуміло, яким чином норми ПК України у частині проведення перевірок господарюючих суб'єктів співвідносяться з можливістю проведення перевірок органами Міністерства доходів і зборів фізичних осіб, що здійснюють стихійну торгівлю за наведеною термінологією. Тож наскільки такі перевірки можливо практично реалізувати, визначитися нескладно.

Цілком зрозуміло, що ця тема є дуже болючою. Адже стихійна торгівля фізичних осіб створює як недобросовісну конкуренцію, так і призводить до несплати податків (вже не кажучи про питання застосування реєстратора розрахункових операцій (далі – РРО), від якого суб'єкти стихійної торгівлі не звільнені). Проте на сьогодні стихійна торгівля фактично не керується чинним законодавством та немає чітких повноважень хоча б одного державного органу щодо врегулювання питань, пов'язаних з нею.

Крім стихійної торгівлі, за останні роки, широкого розповсюдження отримала торгівля через мережу Інтернет, що викликає ряд проблем, відносно правового механізму захисту прав споживачів, ідентифікації суб'єкта торгівельної діяльності та інші, які потребують правового вирішення, що буде темою самостійного дослідження.

Аналіз глави 12 КУпАП дає підстави зробити висновок, що за порушення законодавства в галузі торгівлі суб'єкти сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, у тому числі громадяни-підприємці, несуть відповідальність у вигляді попередження, штрафу або конфіскації. Саме штраф є основним видом стягнення, яке застосовується за правопорушення в галузі торгівлі. Так, аналіз статей КУпАП

які передбачають адміністративну відповідальність за вчинення правопорушень в галузі торгівлі дає підстави зробити висновок, що попередження як вид адміністративного стягнення передбачено тільки однією статтею – 159 КУпАП за порушення правил торгівлі на ринках, конфіскація – ч. 1 та 3 ст. 156 за порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами, та ч. 1,2 ст. 160 КУпАП за торгівлю з рук у невстановлених місцях. За вчинення всіх інших правопорушень в галузі торгівлі накладається такий вид адміністративного стягнення як штраф.

Разом з тим, наявність, на перший погляд, конкретних норм закону про адміністративну відповідальність в галузі торгівлі не дають ефективних заходів щодо припинення та попередження правопорушень у цій сфері. Перш за все, проблема полягає в тому, що існуючі на сьогодні розміри штрафів, які передбачені за адміністративні правопорушення, не є дієвим важелем впливу на порушників і не спонукають їх до запобігання порушенням законодавства, оскільки набагато вигідніше сплатити мізерний штраф, ніж виконувати вимоги норм і правил в галузі торгівлі, громадського харчування та послуг. Розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, який застосовується при визначенні розміру штрафу, не індексовано більш ніж 15 років, при цьому, нерідко, заподіяна шкода громадянам у декілька разів перевищує розміри самих штрафів.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи вищезазначене, слід підкреслити, що сьогодні назріла необхідність реформування адміністративного законодавства у частині забезпечення інституту торговельної діяльності. Отже, адміністративна відповідальність в галузі торгівлі – це вид юридичної відповідальності, засіб захисту відносин в галузі

торгівлі від протиправних, суспільно небезпечних та винних дій осіб, які посягають на встановлені правила торгівлі, шляхом застосування до осіб, які їх вчинили, уповноваженими на те органами на підставах і в порядку, передбаченому чинним законодавством, адміністративних стягнень.

Потреба у внесенні змін до КУпАП викликана наступним: існуючий на цей час перелік адміністративних правопорушень у галузі торгівлі, а також санкції за їх вчинення, не виконують тієї виховної функції, яка закладена в основу адміністративної відповідальності та функції попередження нових правопорушень; рівень розмірів штрафів не відповідає інфляційним процесам; розміри штрафів не забезпечують необхідний рівень соціального захисту населення від порушень у галузі торгівлі.

Таким чином, для удосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі торгівлі необхідно внести зміни до ст. 155, 1551, 1552, 156, 1561, 159, 160 КУпАП шляхом підвищення суми штрафних санкцій. Прийняття зазначених змін буде сприяти зменшенню та припиненню порушень вимог законодавства в галузі торгівлі, усуненню їх негативних наслідків, забезпеченню правомірної поведінки суб'єктів господарювання, дозволить посилити адміністративну відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за недодержання державних стандартів, норм та правил торговельного обслуговування населення, а також запровадити більш дієві механізми у сфері захисту прав споживачів щодо гарантії отримання якісних товарів та послуг споживачами. Зазначене позитивно відобразиться на стані споживчого ринку, дозволить підвищити якість обслуговування населення, покращить рівень захисту прав споживачів.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Про захист прав споживачів: Закон України в редакції від 2 грудня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 21. – Ст. 197.
3. Про споживчу кооперацію: Закон України в редакції від 9 грудня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 414.
4. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України в редакції від 6 грудня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 2-3. – Ст. 41.
5. Про лікарські засоби: Закон України в редакції від 28 квітня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 2-3. – Ст. 41.
6. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України в редакції від 11 серпня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 38. – Ст. 502.
7. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів: Закон України в редакції від 1 січня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 8. – Ст. 89.
8. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-p>
9. Про затвердження правил торгівлі на ринках: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України в редакції від 9 березня 2009 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0288-02>
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
11. Зверева О.В. Захист прав споживачів. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
12. Потапова С. Ознаки суб'єкта правопорушення, передбаченого ст. 1551 КУпАП (порушення порядку проведення розрахунків) // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 7. – С. 22-24.
13. Лист Міністерства доходів і зборів України від 27 вересня 2013 р. 12060/6/99-99-22-01-03-15/1182 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: interbuh.com.ua/ru/documents/oneregulations/11789
14. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 48. – Ст. 483.
15. Канарева Н. Стихійна торгівля: що контролюватиме Міндоходів? // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.dtkct.ua/ua/law/liability/27345>
16. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – Ст. 112.

Кукшинова О.О.

Одесский национальный морской университет

ОСОБЕННОСТИ АДМИНИСТРАТИВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА ПРАВОНАРУШЕНИЯ В СФЕРЕ ТОРГОВЛИ

Аннотация

Статья посвящена особенностям административной ответственности за правонарушения в сфере торговли. Рассмотрено понятие административной ответственности в сфере торговли. Выделены особенности административной ответственности в сфере торговли. Исследованы виды административных правонарушений в сфере торговли. Предложено внесение научно-обоснованных изменений в действующее законодательство относительно административной ответственности за правонарушения в сфере торговли.

Ключевые слова: административная ответственность, административное правонарушение, административные взыскания, торговля, стихийная торговля.

Kukshinova O.O.

Odessa National Maritime University

ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR OFFENCES IN THE SPHERE OF TRADE

Summary

The Article is devoted to administrative responsibility for offences in the sphere of trade. The article discusses the concept of administrative responsibility in the sphere of trade. The features of administrative responsibility in the sphere of trade. Investigated the types of administrative offences in the sphere of trade. Proposed the introduction of science-based changes to the current legislation on administrative responsibility for offences in the sphere of trade.

Keywords: administrative responsibility, administrative offense, an administrative penalty, trade, spontaneous trade.

УДК 342.92

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Леськів С.Р.

Львівський університет бізнесу та права

У статті досліджено основні концептуальні засади розвитку правового статусу суддівського самоврядування. Розглянуто досвід функціонування різних моделей суддівського самоврядування країн Європейського Союзу. Вказано позиції вітчизняних та іноземних вчених щодо ефективності апробації зарубіжних моделей суддівського самоврядування в Україні. Виявлено проблеми правового статусу Вищої ради юстиції України. Наведено пропозиції щодо перспектив подальшого реформування чинного законодавства, що стосуються правового статусу органів суддівського самоврядування України та їх подальшого функціонування.

Ключові слова: суд, незалежність суддів, суддівське самоврядування, концепція, Вища рада юстиції.

Постановка проблеми. Незалежність судової влади відіграє провідну роль у процесі здійснення ефективного та неупередженого правосуддя, становлення довіри суспільства до судової влади. У радянський період кількість звернень до судових органів зводилась до мінімуму, у зв'язку з заполітизованістю суспільства.

З набуттям Україною статусу демократичної держави було впроваджено низку змін у чинне законодавство України. Однак обрана модель суддівського самоврядування як основної гарантії захисту професійних прав суддів, формування високопрофесійного корпусу суддів містить ряд суперечностей, у зв'язку з чим викликає значний інтерес для дослідження концепцій як вітчизняного досвіду, так і досвіду зарубіжних країн з метою реформування чинного законодавства України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням правового статусу суддівського са-

моврядування України займалися такі вчені як: О. Білова, М. Вільгушинський, І. Коліушко, В. Нор, І. Назаров, С. Обрусна та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У юридичних наукових джерелах на сьогодні відсутнє комплексне дослідження концептуальних засад правового статусу та функціонування суддівського самоврядування, із врахуванням досвіду європейських країн та перспектив втілення основних концепцій у законодавстві України.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження основних концепцій суддівського самоврядування, їх функціонування та перспектив апробації позитивних аспектів функціонування різних моделей суддівського самоврядування у вітчизняному законодавстві.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань: